

for a living planet®

Världsnaturfonden WWF

Tel: 08 624 74 00

Fax: 08 85 13 29

Ulriksdals Slott
170 81 Solna

Allmänt: info@wwf.se
Hemsida: www.wwf.se

Till:
Näringsdepartementet
Stockholm 10333

Solna den 30 november 2016

Remissvar – ”En trygg drickvattensförsörjning”

Världsnaturfonden WWF lämnar här följande synpunkter på remissen – ”En trygg drickvattensförsörjning”

Världsnaturfonden WWF ser mycket positivt på utredningens förslag och som ett stort steg framåt för att säkra dricksvatten åt en växande befolkning i en osäker framtid vad avser klimatförändringar. Världsnaturfonden WWF ser också med tillfredsställelse att utredningen med hänvisning till Århuskonventionen föreslår att miljöorganisationer skall ha rätt att överklaga.

Dock anser Världsnaturfonden WWF att det finns vissa grundläggande frågor som ej behandlas och vissa ställningstaganden som är svårförståeliga med avseende på syftet långsiktigt ”Trygg drickvattensförsörjning”.

Övergripande synpunkter

Utgångspunkten för att säkra dricksvatten i framtiden måste vara att det bara finns ett slags vatten och att uppdelningen i ytvatten och grundvatten ej är relevant. Det finns mängder av exempel på att ytvattentäcker påverkas mer direkt av mänskliga aktiviteter men kunskapen om hur grundvatten påverkas är oftast bristfällig. Utgångspunkten för dricksvattenplanering bör därför vara utifrån ett nederbörds/avrinningsområdesperspektiv, dvs baseras på det naturgivna system som Ramdirektiv vatten bygger på.

Administrativa gränser (kommunala, län) är planeringsgränser och stämmer ej överens med den regionindelning som många sektorsmyndigheter med direkt eller indirekt vattenpåverkan har. De areella näringarnas gränser baseras på ägande och ser helt annorlunda ut. Utredningen förespråkar ökad samordning och långsiktighet för att lösa problemen, och Världsnaturfonden WWF anser därför att en långsiktig förvaltning av vatten kräver en mer naturgiven gränsanpassning för att utveckla och stärka vattensamarbetet där dricksvatten tydligt integreras med det samordnade vattenarbete som redan sker genom Ramdirektiv vatten, istället för att en egen parallell struktur byggs upp.

Stiftelsens ordförande:
Hans Majestät Konungen

Registrerat som:
Världsnaturfonden WWF
Org. Nr 802005-9823

Plusgiro 90 1974-6
Bankgiro 901-9746

Utred avloppsfrågorna

Utredningen lyfter fram problemet med att vissa ytvattenväcker både är recipient och råvattentäkt (t ex Mälaren som är Sveriges största vad gäller antalet vattenanvändare) vilket naturligtvis medför en stor risk särskilt som reservvattentäkt ej finns för en stor del av berörda vattenanvändare. I utredningens uppdrag har det ej ingått att titta på denna problematik men Världsnaturfonden WWF anser att detta inte är ett långsiktigt hållbart system.

Vidare kan det ifrågasättas om det är hållbart att använda dricksvatten, dvs ett livsmedel, till exempelvis toalettspolning, biltvätt, eller processvatten i industrin, inte minst mot bakgrund av den vattenbrist som drabbade sydöstra Sverige sommaren 2016. Världsnaturfonden WWF anser att utredningen skulle berört denna fråga.

Europeisk utblick

En viktig skillnad mot de flesta andra EU-länder är att i Sverige är det mesta vattnet privatägt vilket kan utgöra ett problem till exempel i samband med lokal eller regional vattenbrist. Världsnaturfonden WWF anser att denna fråga och möjliga effekter av den, skulle tagits upp i utredningen.

Finansiering

Utredningen lyfter fram behovet av ökad lokal och regional samordning vad avser finansiering för att uppnå en långsiktigt hållbar vattenförsörjning vilket Världsnaturfonden WWF stödjer. Dock är denna långsiktiga samordning beroende av politiska beslut där politiska förändringar/ omprioriteringar kan försvåra arbetet. Världsnaturfonden WWF anser att en tydligare statlig styrning krävs. Vidare anser Världsnaturfonden WWF att de mkt stora investeringsbehov som finns i den kommunala VA-hanteringen förutsätter att VA-lagen anpassas så att fondering kan ske av medel för kommande nödvändiga investeringar.

Vattenarbetet (planering, åtgärder, kontroll, uppföljning) i Sverige är underfinansierat, inte sällan projektbaserat, och utredningen ger tyvärr inga klara besked kring hur detta långsiktigt skall kunna lösas.

Världsnaturfonden WWF ställer sig också mycket frågande inför den nya möjliga betalningsprincip som utredningen föreslår avseende "Profits Pays Principle". I såväl EU-rätt som i svensk miljö rätt är den gällande principen "Polluters Pays Principle". Att med hänvisning till möjlig dålig betalningsförmåga hos en viss grupp av företag och därmed upphäva en grundläggande miljöpolitisk princip är obegripligt. För det första så är det inte bara jordbruk som kan drabbas av inskränkningar och kost-

nader i samband med bildande av vattenskyddsområden, utan även andra verksamhetsutövare, så frågan är om utredningen därmed beaktar huruvida denna nya princip skall gälla alla berörda sektorer? För det andra skall denna princip tillämpas inte bara för vattenskydd utan även för andra områden och avser det då bara en typ av verksamhetsutövare eller alla?

Sammanfattningsvis anser Världsnaturfonden WWF att ”Profiteurs Pays Principle” är oförenlig med grundläggande miljörättsliga principer. Det skulle få långsiktigt skadliga konsekvenser att införa en sådan för miljörätten främmande princip vilken undergräver verksamhetsutövarens ansvar. Samtidigt vill Världsnaturfonden WWF framhålla att det kan vara mycket positivt att ersätta verksamhetsutövare när de aktivt producerar gemensamma nyttor kring ekosystemtjänster som rent vatten, t ex genom att skapa våtmarker vilka bidrar till en bättre vattenkvalitet.

Håkan Wirtén
Generalsekreterare

Lennart Gladh
Expert sötvatten